

«Ідеальний читач в ідеальній бібліотеці» у неідеальному світі.

Гжельчик Іоланта,

керівник відділу промоції Міської публічної бібліотеки в м. Вроцлаві

Журавльова Ірина,

директор ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна

Карпенко Іван,

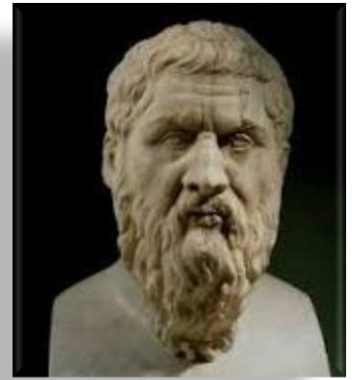
професор філософського факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна, доктор філософ. наук

Виступ на Міжнародній науково-практичній конференції

«Бібліотеки вищих навчальних закладів: досвід та перспективи»

м. Київ, 11-13 жовтня 2016 г.

Поняття «матеріальне» і «ідеальне» є в філософії найбільш фундаментальними.

Поняття «матеріальне» відображає речовинність, видимість реальних об'єктів.

Протилежністю категорії «матеріальне» виступає категорія «ідеальне», що позначає нематеріальну і непротяжну реальність, яка існує у вигляді ідей, ідеалів, прообразів, даних людині в його свідомості як «умосяжні сутності».

Виникає ряд запитань щодо заявленої теми, на які необхідно відповісти: **а чи може бути ідеальний читач (які його змістовні характеристики і умови можливості), якою може бути ідеальна бібліотека і що значить неідеальний світ?**

Чи може бути (з'явитися) ідеальний читач в просторі неідеальної бібліотеці, чи може виникнути ідеальна бібліотека в просторі неідеального світу, і що це за поняття ідеальний світ?

Ідея створення ідеального суспільства, держави, в якому немає злиднів, хвороб і нерівності— настільки давня мрія освіченого людства, що складно сказати, коли вона з'явилася вперше.

Ідеальний світ! Платон!

- Вчення про досконале суспільство називається утопією(греч. – неіснуюче місце: u – не + topos – місце), тому що найчастіше ідеали на практиці не здійснюються і мрії не збуваються.
- У 360 р. До н.е. Грецький філософ Платон створює першу в історії людства розгорнуту соціальну (суспільну) утопію.
«Держа́ва» (греч. Πολιτεία) — це діалоги Платона, присвячені проблемі **ідеальної держави**. І тому першою утопією в історії європейської літератури вважається модель ідеального суспільства в діалозі Платона «Держава».
- З точки зору Платона, держава є вираженням ідеї справедливості.
В ідеальній державі правити повинні філософи.
- Світ ідей Платона вічний, незмінний, божественний, прекрасний, досконалий.

Отже, можна спробувати прояснити співвідношення понять ідеального і неідеального через звернення до теорії ідей **Платона, який вважав, що ідеї не залежать від часу і простору, що вони існують самі по собі як якийсь ідеальний світ** (якісь ідеальні сутності), з якого вони і проникають в людську свідомість як відблиски справжнього світу, змушуючи людину відчувати і діяти інакше, ніж він робить це під впливом повсякденної реальності або неідеального (реального) світу.

Ідеальний світ! Гегель!

Впритул до розуміння природи ідеального на початку ХІХ століття підходить Гегель, який створює цілісну теоретичну систему, яка включає **науку логіки, філософію природи та філософію духу** як форми саморозвитку абсолютної ідеї. Для Гегеля і природна, і соціальна, і духовна реальність підпорядковані абсолютній ідеї, а **"історія починається з того часу, коли в світі починає здійснюватися розумність"**.

Уявний ідеальний суспільний лад

Нездійснена мрія [за назвою роману англ. письменника XVI ст. Т. Мора, який описав уявний ідеальний суспільний лад майбутнього].

Літературний жанр, твори про уявне майбутнє з критичним до нього ставленням, що описує держава, в якому взяли гору негативних тенденцій розвитку (в деяких випадках описується не окрема держава, а світ в цілому).

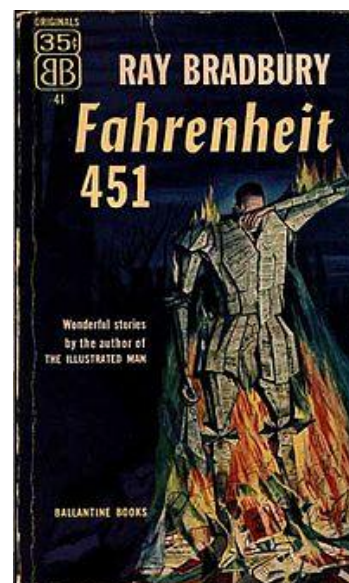
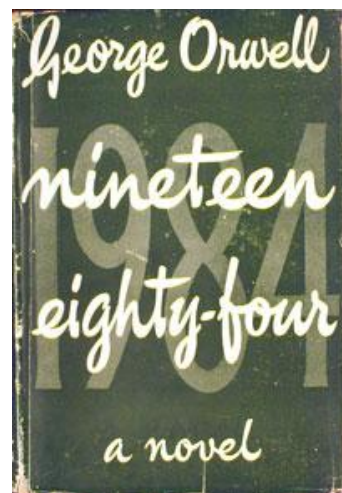
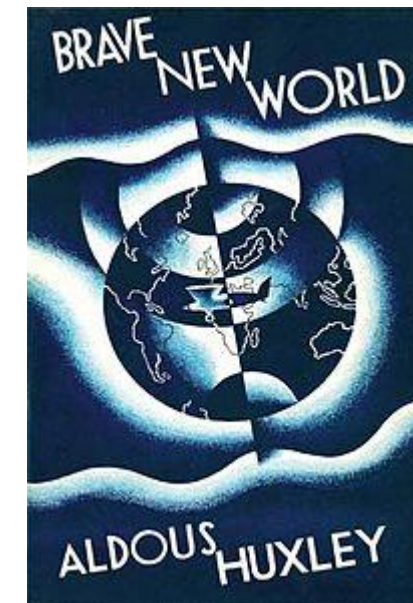
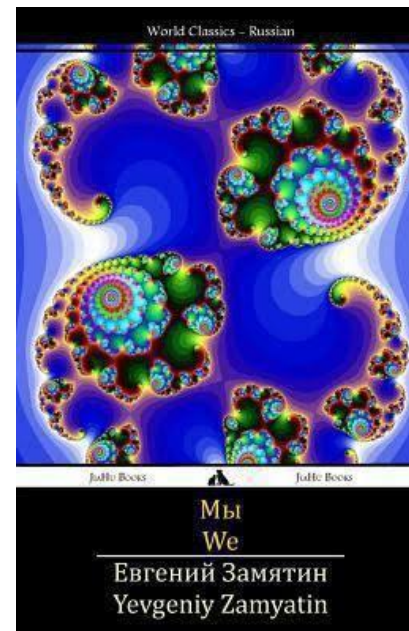
«Золота книжечка, настільки ж корисна, наскільки і забавна про найкращий устрій держави і про новий острів Утопія» або просто «Утопія» (лат. *Libellus vere aureus, nec minus salutaris quam festivus, de optimo rei publicae statu deque nova insula Utopia*) — книга Томаса Мора (1516), назва якої стала прозивною для всього жанру

У 1602 році Томмазо Кампанелла представить світу філософський твір «Місто Сонця» одне з найвідоміших утопій.

Євген Замятін "Ми" – 1920 р.

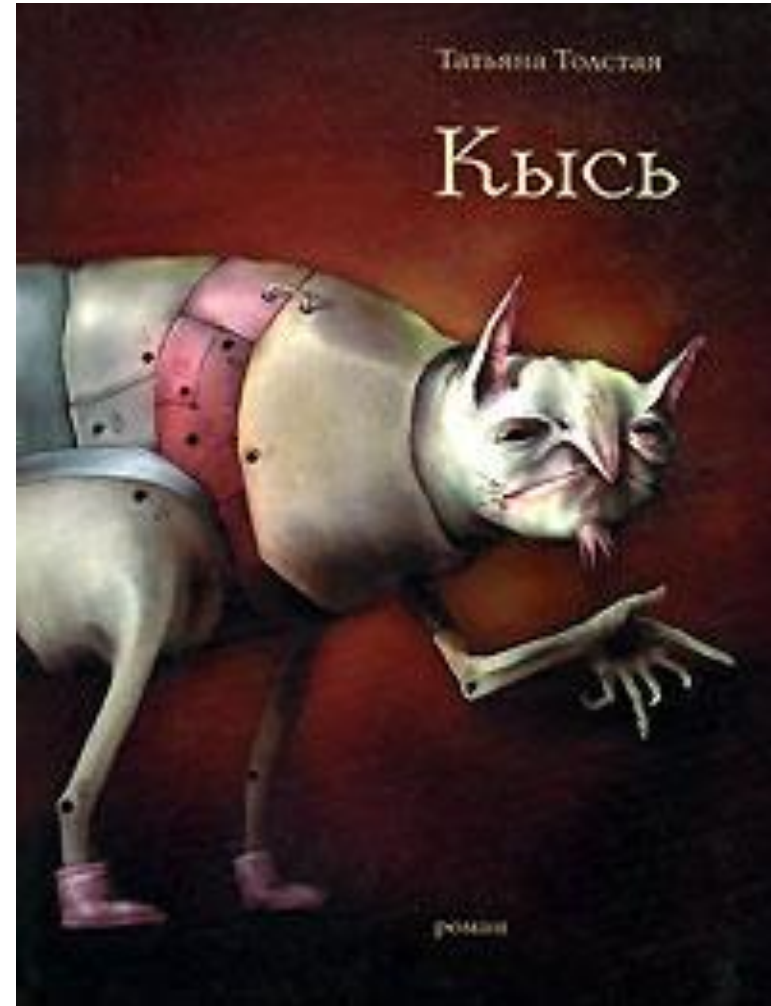
Одна з найвідоміших антиутопій світу. **Керівний принцип Держави полягає в тому, що щастя і свобода несумісні. Але держава все-таки не змогла повністю витравити з людей людське.**

Романи Дж. Орвелла «1984» - (1949), «Про чудовий новий світ» Олдоса Хакслі (1932), «451 градус за Фаренгейтом» Рея Бредбері (1953), вважаються одними з найвідоміших творів в жанрі антиутопії.

Тетяна Толстая «Кись» -2000 р

антиутопія, страшна казка про загибель цивілізації, про мutowаних городян, які дичавили в радіоактивних лісах, але, головне, - про деградацію мови, яку ще можна було впізнати, але яка вже стала малозрозумілою.

Ідея бібліотеки!

Ідея бібліотеки - це ідея збереження і передачі знань від минулих поколінь до прийдешніх, ідея наступності і посвяти.

Зовсім не випадковим тому представляється існування бібліотек в найбільш розвинених культурах давнини.

«... бібліотеки виникли і цінуються суспільством як унікальний інститут зберігання та відтворення культурної пам'яті людства »

Можливо, що **ідеальний читач і ідеальна бібліотека** (як втілення досконалості, як ідеал) є деякі ідеї, які присутні в недосконалому світі і виступають в якості регулятивного принципу **для зміни (вдосконалення) реально існуючого читача і реально існуючої бібліотеки.**

Чому в назві сполучаються концепти ідеального читача і ідеальної бібліотеки з неідеальним світом?

З усією очевидністю для того, щоб **вивести буття ідеального читача та ідеальної бібліотеки в реальний світ, світ далекий від досконалості = неідеальний світ і спробувати зрозуміти передбачуване майбутнє бібліотек в цьому світі ...**

Бібліотека як Храм

Бібліотека монастиря Святого Галла (Швейцарія)

Заснована в монастирі Святого Галла першим абатом цієї обителі святим Отмаром на початку VIII століття. Бібліотека Санкт-Галленського монастиря є одною з найзначніших зібрань стародавніх книг і манускриптів в Європі.

Бібліотека абатства Адмонт, Австрія

найбільша
монастирська
бібліотека в світі.
Будівля
побудована
у 1776 році

Національна бібліотека Австрії, Відень

Заснована у 1368 р.

З 1624 року за розпорядженням Фердинанда II державна скарбниця стала регулярно виділяти кошти на розширення бібліотеки.

У 1722 році Карл VI наказав побудувати окрему будівлю

Бібліотека Джорджа Пібоді, Балтімор, Меріленд, США

відкрилася в 1878 році

**Одна з
найкрасивіших
бібліотек Північної
Америци**

розташована в місті
Балтимор в
університеті Джана
Хопкінса

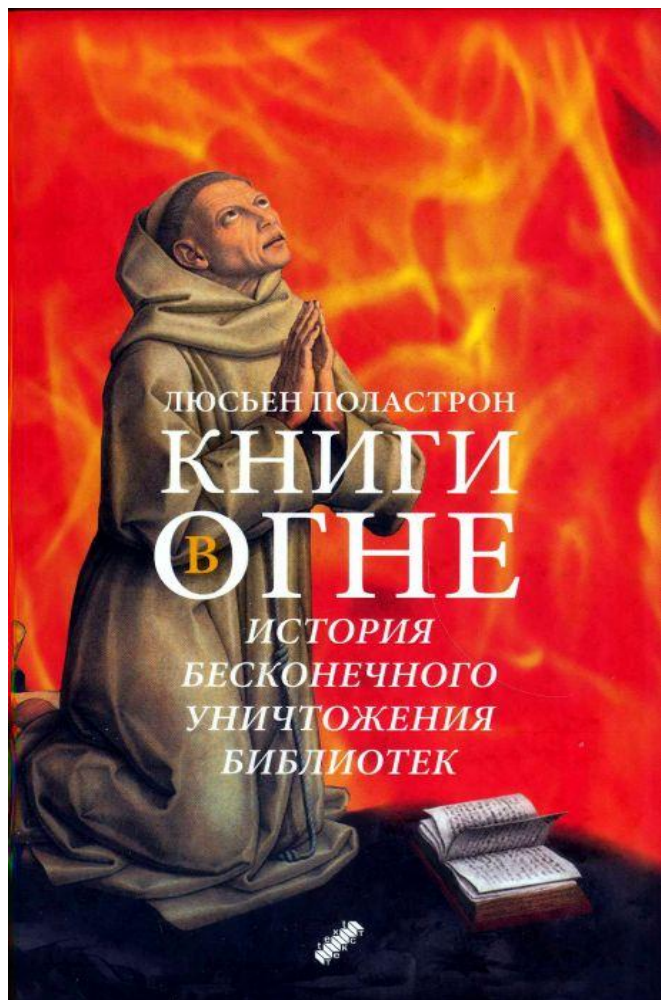

Неідеальний світ і бібліотеки!

У період глобальних катаклізмів і війн за світове панування в першу чергу руйнуються пам'ятники історії. Так було під час нескінчених війн, які вело людство, так було в Другу Світову війну, то ж відбувається і сьогодні ...

Книга французького історика Люсьєна Поластрона присвячена знищенню книг і бібліотек протягом світової історії.

Грунтуючись на великому матеріалі, збудованому в хронологічному порядку, автор розглядає це явище з історичної, філософської, релігійної, психологічної, суспільно-політичної та інших точок зору.

Поластрон Л. Книги в огне: история бесконечного уничтожения библиотек / Л.Поластрон ; пер. с фр. Н. Васильковой, Е. Клоковой, Е. Мурашкинцевой, А. Пазельской. — Москва : Текст, 2007. — 397 с.

Поластрон вважає, що з перших століть нашої ери природжена і декілька ризикована схильність античної влади до нанесення шкоди поступово поступається місцем **організованому абсолютизму, який прагне придушити в зародку будь-які інтелектуальні пошуки.**

Люсьєн Поластрон

- ...мрії, розрахунки та легенди людства невіддільні від матеріалу, на якому вони написані. А цей матеріал з плином часу, без передбачення наслідків, змінюється в бік зростаючої тонкості і легкості. І з кожною зміною він стає більш вразливим.
- Зростає ризик побачити книгозбірню загиблою від води, вогню, воєн і особливо - причому набагато частіше, ніж ми можемо собі уявити, - від неприхованого наміру зробити так, як ніби цих книжкових зібрань ніколи не було.

Прагнення до досконалих бібліотек!

- Створення **Александрійської Бібліотеки** дуже тісно пов'язано з Александрійським Мусейоні, заснованого близько 295 р. до н.е. за ініціативою двох афінських філософів Деметрія Фалерського і Стратона-фізика, які прибули в Александрію на запрошення Птолемея I в самому початку III ст. до н. е. Найпершим завданням новоствореного Мусейона було **забезпечення найвищого рівня освіти спадкоємцям престолу, а також підростаючої еліті Єгипту. Обидва напрямки діяльності Мусейона, звичайно, були неможливі без існування наукової і навчальної бібліотек.**
- Найпершу згадку про Бібліотеку ми знаходимо в знаменитому «Листі до Филократа», автор якого, наближений Птолемея II Філадельфа, повідомляє наступне: **«Димитрій Фалиро, завідувач царської бібліотекою, отримав великі суми на те, щоб зібрати, по можливості, всі книги світу».**

...митниця повинна була обшукувати усі прибуваючі в порт судна в пошуках найменшої рукописи, яку вилучали, вивчали, а назад повертали копію. ...як повідомляє хроніка, Птолемеї позичив у афінської держави за чималу заставу оригінальні рукописи праць Софокла, Есхіла і Евріпіда, а потім повернув копії зі словами: «Спасибі, можете залишити собі гроші»

Бібліотека як центр цивілізації.

Александрійська бібліотека була більш академією, ніж звичайним зібранням книг.

Створення Бібліотеки, яка приваблювала до Єгипту кращі уми свого часу, перетворило Александрію на кілька століть в центр елліністичної цивілізації.

Спори про знищення бібліотеки - багатовікова традиція.

«47 г. до н.э. военные действия Юлия Цезаря привели к пожарам, которые затронули и библиотеку, уничтожив большую часть её хранилища.

Конфликт между язычниками и христианами в 391 году нашей эры снова уничтожил большую часть библиотеки.

Считается, что полное уничтожение библиотечных фондов «Великой библиотеки» завершилось в ходе арабского завоевания в первой половине VII века, когда в 641 году нашей эры халиф Багдада приказал сжечь все книги.

...если Великая Александрийская библиотека, бесспорно, является символом всех других библиотек — то это, еще и потому, что она воплощает в себе интеллектуальное промежуточное звено между легендарной Античностью и нашим мрачным миром. «Если бы эта библиотека выжила, эпоха тьмы...была бы значительно более светлой».

http://www.e-reading.club/bookreader.php/1037319/Polastron_-_Knigi_v_ogne._Istoriya_beskonechnogo_unichtozheniya_bibliotek.html

Бібліотека Александрина

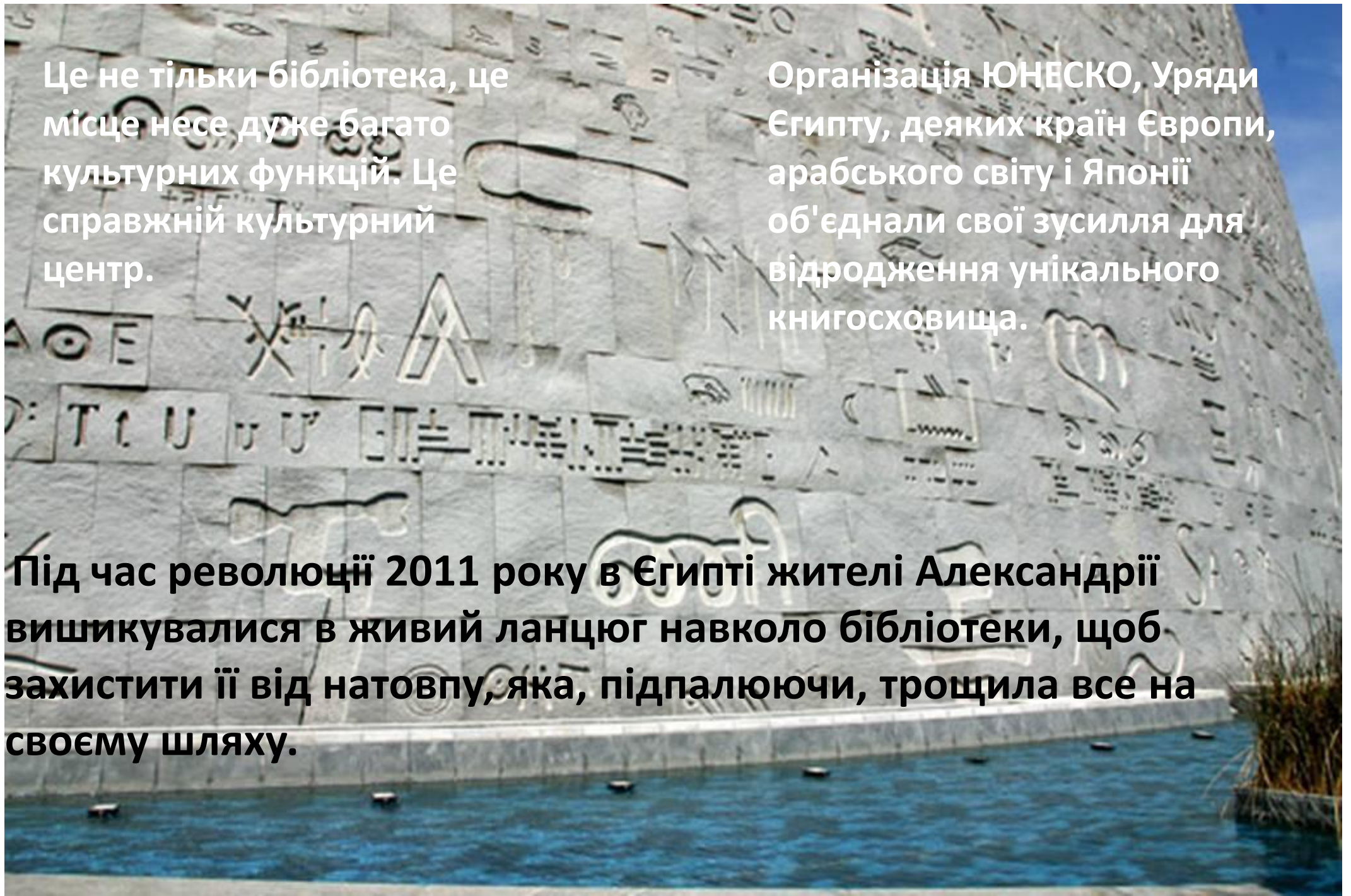

Саме становище бібліотеки стало джерелом ідеї, яка була запропонована для будівництва. Концепція, частково ґрунтується на символіці півдня. Круглий сонячний диск. Нахилений. Його піднятий вгору край вказує на південь, в майбутнє. Опущений вниз край вказує на північ. Нахилені на північ скляні поверхні пропускають північне світло вниз в бібліотеку. Всю історію письмових мов викарбувано на величезній масивній кам'яній стіні.

Це не тільки бібліотека, це місце несе дуже багато культурних функцій. Це справжній культурний центр.

Організація ЮНЕСКО, Уряди Єгипту, деяких країн Європи, арабського світу і Японії об'єднали свої зусилля для відродження унікального книгосховища.

Під час революції 2011 року в Єгипті жителі Александрії вишикувалися в живий ланцюг навколо бібліотеки, щоб захистити її від натовпу, яка, підпалюючи, трощила все на своєму шляху.

В середині XIII ст. монгольські війська завзято спалювали бібліотеки в Багдаді і протягом цілого тижня скидали в Тигр книги ... з них утворився міст, по якому ходили піхотинці і кавалеристи, і вода річки зовсім почорніла від чорнила манускриптів...

Новий світ!

- «Конкистадор здесь для того, чтобы убивать и грабить, священник — чтобы истреблять книги; епископ исполняет свою миссию, удовлетворяя осознанную потребность уничтожить память и гордость туземцев.
- Из собрания **ацтекских храмов сохранилось четырнадцать книг** (из которых одна, попавшая в Вену, состоит из шестидесяти пяти оленьих шкур), но известно **лишь три или четыре жалких фрагмента рукописей, сделанных кациками майя**. Все они в довольно плохом состоянии: один находится в Мехико, что справедливо; другой — очень красивый, но постепенно осыпавшийся — в Париже, называют его «Пересианус», поскольку он был найден в конверте с надписью «Перес» лишь случайно; третий в Дрездене — сорок пять страниц, датированных тысячным годом; наконец, Мадриду принадлежит самый разнообразный и самый полный, настолько хорошо изученный, что специалисты указывают даже на многочисленные ошибки — в некотором роде «орфографические», которые они именуют «дислексическими».

Велика Французька революція!

2 листопада 1789 року всі церковні і монастирські збори були оголошені «власністю Нації», які і справді вкрай потребували грошей ... Ці зали з курними книгами, де там або сям який-небудь знавець, можливо, і знайде дійсно цінну річ; з інкунабулами або багато ілюстрованими рукописами теж більш-менш зрозуміло, але все інше ... що ж таке бібліотеки? **Для нації - це мертвий вантаж, що не піддається рахунку, для чиновників - який загрожує труднощами завдання, а для гарячих голів - перш за все символ тиранії.**

Республіка не мала потреби у вчених.

- «Некоторые деятели вполне серьезно предлагали сжечь Национальную библиотеку. 19 июня 1792 г. один немецкий очевидец отмечает в своем дневнике, что **«громадное количество книг было сожжено на Вандомской площади»**»
- Грабеж начался с библиотек... Книготорговцы, никогда не забывающие о своих интересах, воспользовались обстоятельствами... Большинство чиновников, которые сами не продавали, оставили библиографические сокровища в жертву насекомым, пыли и дождям.»

http://www.e-reading.club/bookreader.php/1037319/Polastron_-_Knigi_v_ogne._Istoriya_beskonechnogo_unichtozheniya_bibliotek.html

«В период между 1789 и 1803 г. от десяти до двенадцати миллионов изданий перемещались с места на место, подвергались отбору, портились или уничтожались, зачастую просто терялись. Вооружившись идеями, несомненно, благородными, но нереализуемыми, французская революция привела к уничтожению «сети частных, нередко открытых для публики библиотек, медленно создававшихся на протяжении столетий».

http://www.e-reading.club/bookreader.php/1037319/Polastron_-_Knigi_v_ogne._Istoriya_beskonechnogo_unichtozheniya_bibliotek.html

Друга світова війна....

- 1940-1944 р.: у Європі кілька сотень бібліотек гине або зазнає збитки від бомбардувань.
- **Великобританія:** мова йде про **спалені двадцять мільйонів книг або знищені водою з пожежних шлангів.**
- **Італія:** гине понад два мільйони друкованих видань і тридцять дев'ять тисяч рукописів.
- **Гамбург:** операція «Гоморра». На вулицях температура перевищила тисячу градусів. За Цельсієм.
- **Дрезден:** в димі від спалених сторінок випарувалися примари тисяч інкунабул.

Друга світова ... Польща ... близько шістнадцяти мільйонів томів (від сімдесяти до вісімдесяти відсотків), зникають з громадських бібліотек. «Для нас было особой честью уничтожить талмудическую академию... мы выкинули гигантскую библиотеку на улицу и перевезли на рыночную площадь, чтобы развести там костер, который горел двадцать часов. Евреи Люблина окружили его со всех сторон и горько плакали, почти оглушив нас своими воплями. Мы пригласили военный оркестр, и музыка вкупе с радостным гомоном солдат подавила рыдания евреев».

http://www.e-reading.club/bookreader.php/1037319/Polastron_-_Knigi_v_ogne._Istoriya_beskonechnogo_unichtozheniya_bibliotek.html

- Вилучення книг з бібліотек на окупованих територіях почнуться відразу і в самій грубій формі. Ще в 1934 р. Альфреду Розенбергу доручено контролювати публікації, пропаганду і незабаром грабіж, оскільки одне тягне за собою інше.
- «...Мы собрали богатую жатву в библиотеке Академии наук **Украины**, где находилось сокровище из редчайших манускриптов персидской, абиссинской и китайской литературы, летописи России и Украины... **в Харькове несколько тысяч ценных изданий в роскошных переплетах были конфискованы в библиотеке Короленко и отправлены в Берлин. Все прочее уничтожено**».
- Улица Сумская устилается энциклопедиями в несколько слоев, чтобы, по грязной улице могли проехать военные машины, - **свідчить оберштурмфюрер доктор Форстер**»

http://www.e-reading.club/bookreader.php/1037319/Polastron_-_Knigi_v_ogne._Istoriya_beskonechnogo_unichtozheniya_bibliotek.html

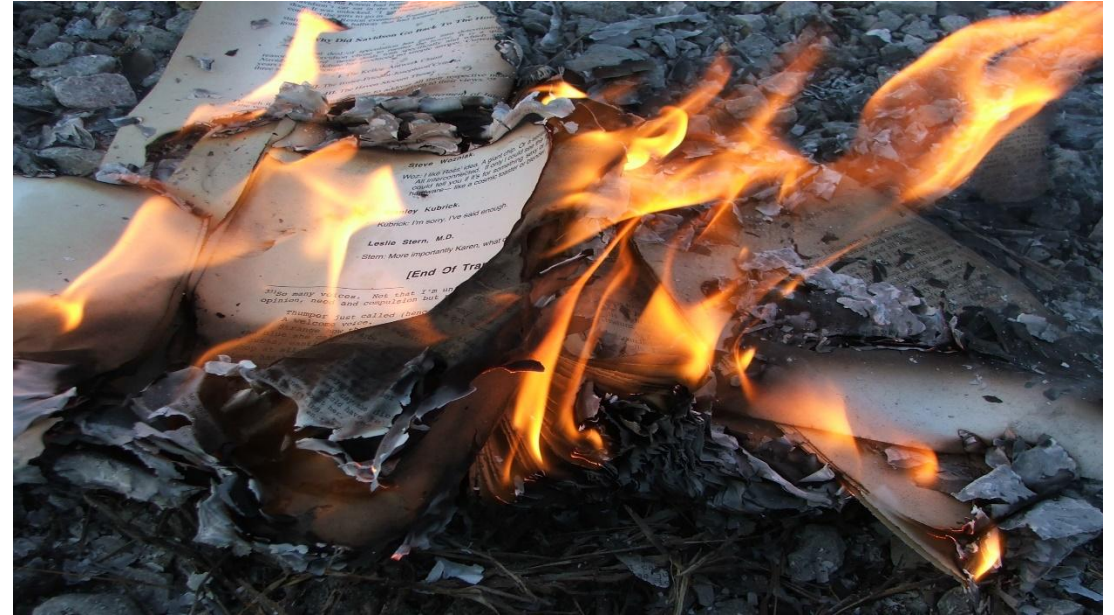
Камбоджа,
1975 г.

«Книга объявляется смертельным врагом, в том числе рукописи на листьях веерных пальм. «Во дворе гора сожженной бумаги, из которой выглядывают красные, зеленые или белые переплеты, сгоревшие не полностью. Оторванные листы усеивали лестницы и полы в разных комнатах. Ценные документы, привлекавшие эрудитов со всех концов света, валялись в садах и на улице перед фасадом — затоптанные, вымоченные прошедшими недавно дождями, заляпанные грязью, разорванные... В Буддистском институте, одном из самых крупных исследовательских центров страны, 70 тысяч томов архивов на кхмерском и на пали превратились в пепел и бумажную труху».

Балкани. Сараево. 1992 р.

- ▶ Полностью или частично сожжены сотни муниципальных, университетских, музейных, мемориальных или монастырских библиотек.
- ▶ Виечница - Национальная библиотека. Под этим двойным наименованием она стала международным символом города Сараево.
- ▶ Библиотека горела три дня. Люди, невзирая на опасность, выходили из домов, чтобы не оставаться в стороне от трагедии, помочь и спасти, выхватить из огня хоть какое-нибудь издание. В огне погибли и были украдены более 700 древних рукописей, всего было утрачено более 1 млн книг.

«Солнце потускнело от дыма сожженных книг; над всем городом валил снег из хрупких страниц, превращавшихся в серый пепел. Вы могли поймать одну из них и ощутить ожог, в течение секунды прочесть текст, странный серый негатив на черном фоне, который вдруг остывал, и страница обращалась в пепел в ваших пальцах»

20 жовтня 1992 року під час військового конфлікту в Сухумі було спалено будівлю Абхазького інституту мови, літератури та історії імені Д.І.Гуліа, сильно постраждала від вогню також будівля Центрального державного архіву Абхазії. **Архівні фонди були втрачені практично повністю.**

У квітні 2003 року під час війни в Іраку були спалені і розграбовані десятки бібліотек країни, в тому числі Іракська національна бібліотека, національний архів і центральна бібліотека Багдадського університету. **Було знищено понад мільйон книг, архівних документів і десятки тисяч цінних манускриптів.**

Квітень 2003 р. Багдад і Мосул

Від Національної бібліотеки «не залишилося нічого, крім товстих шарів попелу, куди можна занурити руку, не зустрівши ніякого опору». У Мосулі і Багдаді практично зникли тексти і пам'ятні віхи цілої цивілізації: від ассірійських табличок до османських рукописів.

SSM: Beginning and Intermediate Algebra

$$9. \begin{cases} x^2 + 2y^2 = 2 & (1) \\ x - y = 2 & (2) \end{cases}$$

Solve E2 for x : $x = y + 2$

Substitute into E1.

$$(y + 2)^2 + 2y^2 = 2$$

$$y^2 + 4y + 4 + 2y^2 = 2$$

$$3y^2 + 4y + 2 = 0$$

$$y = \frac{-4 \pm \sqrt{(4)^2 - 4(3)(2)}}{2(3)} = \frac{-4 \pm \sqrt{-8}}{6}$$

There are no real solutions.

$$11. \begin{cases} y = x^2 + 3 & (1) \\ 4x - y = 6 & (2) \end{cases}$$

17 грудня 2011 року в ході вуличних безладів в **Каїрі згоріла будівля Інституту Єгипту**, розташована неподалік від будівлі парламенту країни. Вогнем було знищено близько 170 тис. книг і рукописів.

Ірак, 2014-2015 рр.

У липні 2014 р. вибухом була знищена центральна міська бібліотека Мосула . Вона була одним з найстаріших зібрань книг в Іраку. **Підірвавши будівлю бібліотеки, терористи провели показове знищення 10 тисяч видань, що зберігалися там. Вони були спалені в багатті, розведеному у дворі бібліотеки. Відомо, що серед знищених книг, - унікальні зразки арабських видань, присвячених філософії, історії та культурі, а також кілька сотень рукописних примірників. Фонд бібліотеки Мосула представляв значну частину іракської культурної спадщини.** За словами директора бібліотеки Ганема ат-Таана, будівля книгосховища відновленню не підлягає. Услід за вибухом виникла сильна пожежа, в результаті якої вигоріли всі три поверхи будівлі. При цьому спалення книг було здійснено бойовиками в показовій манері.

Лютий 2015 р. В ході розграбування бібліотеки Мосула в Іраку терористи ІГІЛ провели те, що вони назвали «культурною чисткою», - спалили тисячі рідкісних рукописів, документів і книг, зігнавши свій гнів на філософію, культуру і історію Книги з різних предметів – від філософії і права до науки і поезії - «навмисно спалювалися» протягом кількох останніх тижнів в ході, можливо, **одного з найбільш руйнівних актів знищення бібліотечних колекцій в історії людства.**

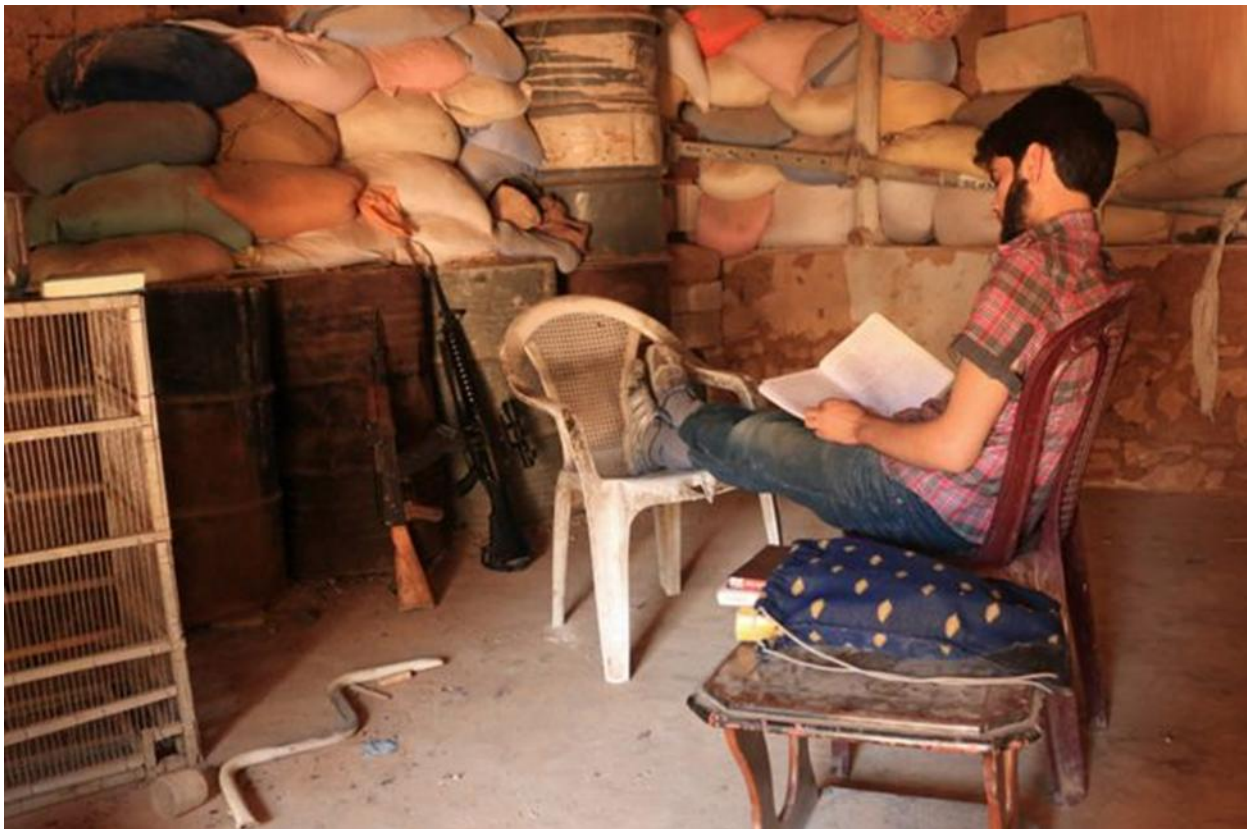
Це нагадує про події 1258 року, коли війська монголів розграбувало Багдад, який в той час був центром Аббасидського халіфату. В цьому році був знищений Бейт-аль-Хикма (Будинок Мудрості), освітній центр і бібліотека. Монголи кинули цінні книги в річку Тигр; кажуть, що вода річки стала чорною від чорнила.

Історія людства потрапила під бульдозери ІГІЛ

<http://www.posprikaz.ru/2015/04/istoriya-chelovechestva-popala-pod-buldozery-igil>

Директор мосульської бібліотеки Ганем ат-Таан сказав, що ІГІЛ цілеспрямовано **знищує бібліотеки** на всій підконтрольній угрупованню території. Радикальними ісламістами з ІГІЛ в цьому регіоні було зруйновано відразу кілька бібліотек, а ті, що зберігалися в них понад **100 тисяч книг - спалені**.

Сирія, 2016 р.

У передмісті Дамаска працює таємна бібліотека, яка дає надію і можливість вчитися.

«Ми вирішили, що життєво необхідно створити нову бібліотеку, таким чином ми змогли б продовжити свою освіту. Ми розмістили її в підвалі, куди не можуть потрапити осколки снарядів і бомби», - каже Анас Ахмад, колишній студент.

Місце розташування бібліотеки тримається в таємниці

<https://citadelle.me/tajna-biblioteka-v-prigorode-damaska/>

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА ім.ГОРЬКОГО
м. СТАРОБІЛЬСК

Україна. Шрами війни.

260 бібліотек Луганщини із всією матеріальною базою та бібліотечними фондами залишились на тимчасово окупованій території.

http://www.library.lg.ua/ukr/kollegam_an_ot.php?filename=2016_02_24_20_20_05.html&name=%

У мирний час головні вороги бібліотек - стихії, злочинство і ... самі бібліотекарі?

Бібліотека Конгресу, яка пережила пожежі війни 1814 р. знову згоріла в 1825-м, правда, пожежа на цей раз була не настільки руйнівною. А в 1851 р. сталося і третє займання, **що знищило дві третини фондів, що досягли на той час п'ятдесяти п'яти тисяч томів.**

- 24 травня 1964 року, в Державній публічній бібліотеці Академії наук УРСР сталася найбільша в історії України пожежа, в якій загинули архіви Центральної Ради, інші найцінніші документи і книги про минуле нашої країни
На суді над палієм, що почався в кінці серпня 1964 року, прозвучала цифра втрат - 600 тисяч томів.
- 29 квітня 1986 року пожежею було знищено близько 400 тис. книг (близько 20% фондів) Центральної бібліотеки Лос-Анджелеса.

- 14-15 лютого 1988 року в Бібліотеці Академії наук СРСР сталася сильна пожежа з катастрофічними наслідками для фондів: **було втрачено 298 тис. 961 документ, в тому числі підшивки газет з 1922 року по 1953 роки (третина газетного фонду), серйозно постраждали 3,5 млн одиниць зберігання.**
- 5 лютого 1997 року сталася пожежа в книгосховище бібліотеки Головної астрономічної обсерваторії в Санкт-Петербурзі. Від вогню і води постраждало приблизно 15 тис. одиниць зберігання, в тому числі **5 тис. рідкісних друкованих видань з так званого "Фонду Струве"** (втрати приблизно 20% колекції), книги з відділів філософії та довідкової літератури (втрати близько 15%), відділу брошур (втрати близько 20%).

30 січня 2015 року сталася пожежа в бібліотеці академічного Інституту наукової інформації з суспільних наук (ІНІСН). Площа пожежі склала близько 2 тисяч квадратних метрів, 15 відсотків фонду згоріло, 3,2 млн. одиниць зберігання постраждали від води.

<http://www.ala.org/>

На сайті Асоціації американських бібліотек представлена інформація, куди можна звернутися бібліотекам і архівам постраждалим від стихійних лих.

The screenshot shows the ALA (American Library Association) website. The header includes the ALA logo and navigation links such as 'ALA', 'ALA Connect', 'Contact ALA', 'Give ALA', 'Join/Renew', and 'Login'. A search bar is also present. Below the header, there are navigation buttons for 'Committees', 'Divisions', 'Offices', 'Round Tables', 'Publications', and 'Related'. A breadcrumb trail indicates the current page location: 'You are at: ALA.org > Offices > International Relations Office (IRO) > Resolution on Rebuilding Libraries and Archives Damaged or Destroyed by the Earthquake and Tsunami in South Asia'. The main content area features a sidebar with social media sharing options (Facebook, Twitter, LinkedIn, etc.) and a list of office services including 'Chapter Relations Office (CRO)', 'Conference Services', 'Development', 'Finance and Accounting', 'Governance', 'Human Resources', and 'Information Technology & Telecommunication Services'. The main text area is titled 'Resolution on Rebuilding Libraries and Archives Damaged or Destroyed by the Earthquake and Tsunami in South Asia' and contains several paragraphs starting with 'Whereas,' detailing the impact of the 2004 earthquake and tsunami in South Asia and the ALA Council's response.

Resolution on Rebuilding Libraries and Archives Damaged or Destroyed by the Earthquake and Tsunami in South Asia

Whereas,
On December 26, 2004 a massive earthquake and tsunami in South Asia, and parts of Africa, has caused the death of over 150,000 people across the region, including library workers and their families; and

Whereas,
The ALA Council observed a moment of silence for all of the victims of the tragedy at its Midwinter Meeting on January 17, 2004; and

Whereas,
This tremendous tragedy has resulted in damage and destruction to libraries and archives throughout the region; and

Whereas,
Libraries and archives are vital to all societies especially in helping citizens recover in times of crisis; and

Whereas,
ALA policy 58.1 (7) objective is "to promote awareness of the importance of the role of librarians, libraries, and information services in national and international development;" and

Whereas,
ALA policy 8.3 states "When a disaster occurs that affects one or more libraries, the staff or friends of those libraries are

451 ° за Фаренгейтом - температура, при якій запалюється і горить папір. Це світ майбутнього, в якому всі письмові видання безжально знищуються спеціальним загоном пожежних, зберігання книг переслідується по закону ...

Сучасні бібліотеки зобов'язані своєю сумною долею не тільки війнам і пожежам ... **їхніх коштів недостатньо, щоб їх зберегти.**

Що є зараз, може зникнути завтра. **«На південь від Янцзи було безліч видатних бібліотек. Але скільки з них збереглося до наших днів? Чи три або чотири ».** Так писав Хуан Цонхі, відомий вчений початку епохи Цинь, який володів більш ніж тридцятьма тисячами книг і майже всі їх прочитав.

«Мы должны делать вещи прекрасными. Не делать мир безобразнее, чем он был до нас, не опустошать океаны, не передавать наши проблемы следующим поколениям. Мы должны убирать за собой, и не оставлять наших детей в мире, который мы так глупо испортили, обворовали и изуродовали».

Ніл Гейман

В ідеалі читач не повинен
мати права входити в бібліотеку.

Умберто Еко

Можемо припустити, що **рух до ідеального читача і ідеальної бібліотеки є нескінченним процесом, в якому можна лише позначити проміжні підсумки як точки досконалості (вдосконалення) і того, і іншого.**

Формуємо команду для трансформації бібліотеки

<http://library.lp.edu.ua/node/558>

- Шановні студенти, викладачі, політехніки! З часу заснування нашого університету незмінним його серцем була бібліотека, що слугувала осередком комунікації та інструментом доступу до **знань, що передавались від одного до іншого покоління**. Зі зміною суспільства – змінюються соціальні інститути, змінюються методики обслуговування потреб цього суспільства. Якщо ще якась кількість років тому єдиним джерелом отримання достовірних даних була бібліотека, то тепер фокус змістився у мережу Інтернет, що запропонувала більший, якісніший, комфортабельніший інструментарій не тільки доступу, а й опрацювання великих масивів даних. Проте, незважаючи на це, бібліотеки й далі існують, будуються нові. Разом із трансформацією інформаційних потреб користувача – змінювалась і бібліотека. Всі процеси, що є у цій соціальній інституції, зосереджені на користувачі. Саме Ви визначаєте якою повинна бути бібліотека, які задачі вона повинна виконувати.
- Тому, ми звертаємось до політехніків, яким не байдужа доля Нашої Бібліотеки, до політехніків, які **мають ідеї розвитку**, які готові долучитись до створення **проекту змін**, які готові знайти хвилюнку вільного часу для побудови нового та сучасного інформаційно-комунікаційного центру університету.

Е. А. Соколова

ІДЕАЛЬНИЙ ОБРАЗ СТУДЕНТА В РОЗУМІННІ СТУДЕНТІВ СТАРШИХ КУРСІВ УНІВЕРСИТЕТУ

«Наиболее значимыми деловыми качествами идеального студента являются: ответственность, целеустремленность, добросовестность, успешность на промежуточных этапах. Приближается по частоте к наиболее значимым мнениям мнение «Много читает» (24,58 %)

Идеальный студент –личность, которая достаточно самостоятельна в выборе своих ценностей и своего поведения и «не подстраивается под группу».

Идеальный студент – это активный (48,30 %), ответственный (44,92 %), целеустремленный (35,59 %), добросовестный (26,27 %), отзывчивый (26,27 %) человек с обширными многосторонними интересами (27,11 %), но **основная сфера интересов которого – учеба и будущая профессия (25,42 %)**, и он **успешен в учебе (27,97 %)**

Читач в університетській бібліотеці

Постійно оновлений читач

80 % змінюється протягом п'яти років навчання

- ≈ 20 % це щорічно оновлюється контингент
- ≈ 14 % постійний контингент (викладачі, співробітники)
- Тобто, щорічно в ряди читачів університетської бібліотеки вливається сучасне покоління (креативне, інноваційне і на даному етапі історії - мало читаюче)

Ідеальна бібліотека для читача-сприйняття

- Много больше, чем волшебная лавка для рядового мечтателя из семейства литературных героев – вот чем когда-то была для меня библиотека. ...Идея борхесовской Вавилонской Библиотеки была бы мне в ту пору близка и понятна: казалось, что помещение библиотеки – вполне бесконечный лабиринт, и лишь недоразумение, глупое стечение обстоятельств, а то и вовсе зловещая черная магия взрослых принуждает меня возвращаться к столу библиотекаря, вместо того, чтобы **потеряться**.
- ...Библиотека перестала казаться мне волшебным местом уже на втором часу работы.

**Макс Фрай - літературний псевдонім двох авторів -
Світлани Мартинчик і Ігоря Стьопіна**

У пошуку ідеальних рішень: читач ! (І. Гжельчік)

- Користувачі - це **найбільший потенціал змін.**
- Користувачі повинні бути **частиною інноваційних процесів в бібліотеках** - починаючи з етапу надання проектів, їх тестування на проміжному етапі, і закінчуючи етапом реалізації проектів.
- Користувачі не прискорюють впровадження **інновацій, але інновації є інтегральною частиною їхнього життя і одним із способів задоволення потреб - часто набагато більшою мірою, ніж це уявляють собі співробітники бібліотека.**

Три типу читачів за класифікацією видатного німецького письменника XX століття, лауреата Нобелівської премії з літератури, Германа Гессе

- **Наївний читач!** Такий читач ... вважає, що призначення книги полягає єдино в тому і тільки в тому, щоб сумлінно і уважно бути прочитаною і оціненою за своїм змістом або формою.
- **Обізнаний читач !:** він знає істину, зазвичай абсолютно невідому професорам літератури і літературним критикам, - що вільний вибір змісту і форми є чиста фікція.
- **Третій читач** - особистість настільки виражена, настільки усвідомлює себе, що абсолютно **вільно протиставляє себе об'єкту читання**. Такий читач не бажає ні утворюватися, ні розважатися, а користується книгою як будь-яким предметом на світі, вона для нього - всього лише вихідна точка і генератор ідей. Йому, по суті, байдуже, що читати. Філософа він читає не для того, щоб йому вірити, засвоювати його вчення і не для того, щоб це вчення атакувати і критикувати; письменника він читає не для того, щоб з його допомогою зрозуміти світ. Він все розуміє сам. **Читач останнього типу не читає.**

Магія книги: Есе про літератур <http://www.hesse.ru/>

У пошуку ідеальних рішень: нова бібліотека для читача

- Нові концепції
 - архітектура
 - простір і його оформлення
 - дії і заходи (пропозиції)
 - люди (співробітники)
 - створення т.нав.. аудиторії користувачів (*audience development*)

У пошуку ідеальних рішень ...

Внутрішній простір::

Публічна бібліотека в Орхусе Dokk1, Данія. Визнана у вересні 2016 року **кращою новою публічною бібліотекою у світі** удостоєна престижної нагороди IFLA «Systematic - публічна бібліотека 2016 року».

Міністр культури Данії Бертель Хаардер

<http://www.sclistok.com/tehnology/14-sample-data-articles/376-dokk1>

- «Бібліотека є прекрасним прикладом того, як створюється концептуальна і сучасна архітектура, в якій враховані безліч різноманітних завдань, бібліотеки та цифрові можливості».
- Основними конкурентами Dokk1 були бібліотеки з США і Австралії, **які були відкриті для відвідувачів в період з січня 2014 по червень 2016 року** - таким є одне з умов даного конкурсу.

У пошуку ідеальних рішень...

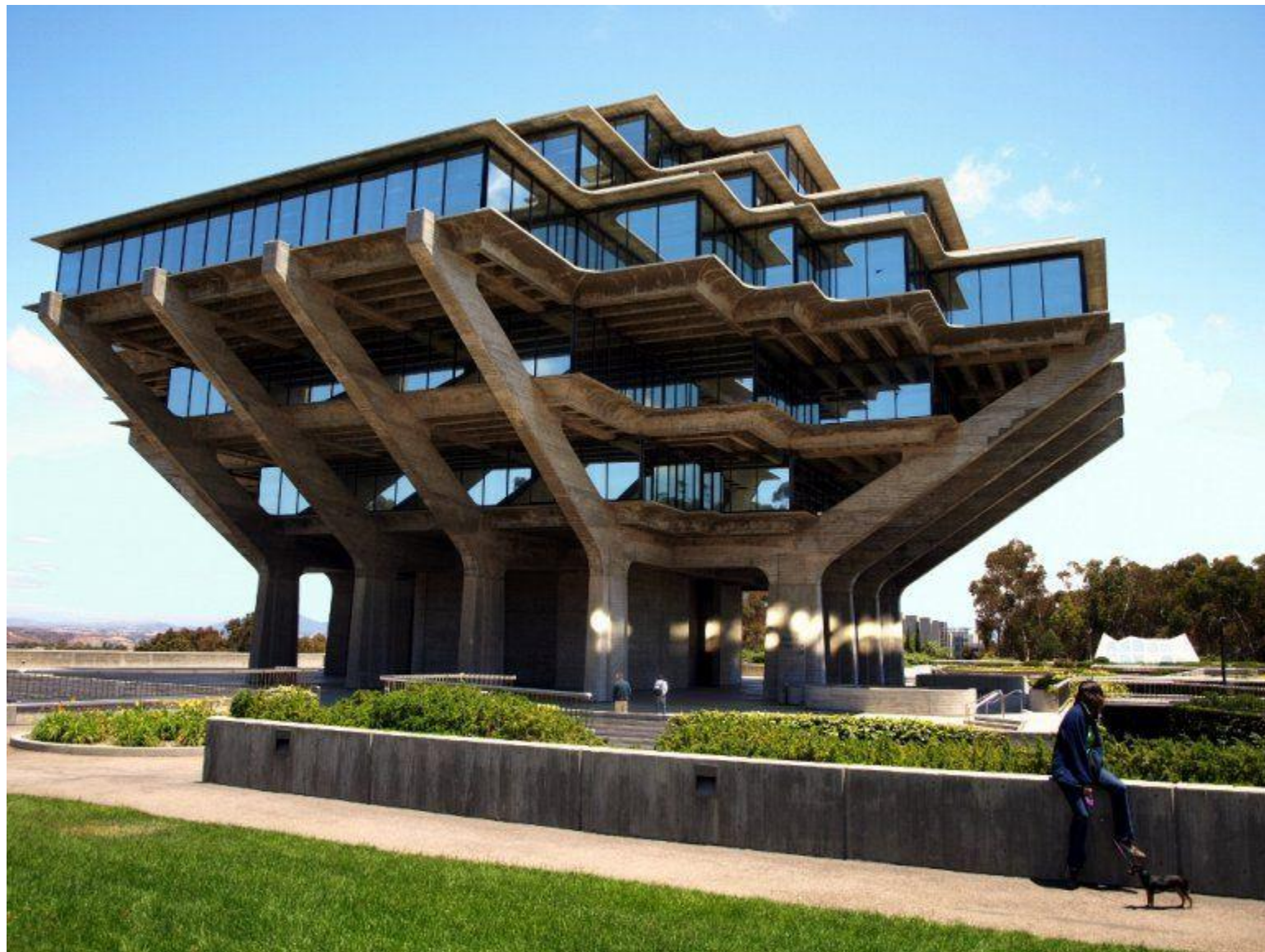
Внутрішній простір:

Публічна бібліотека в Сіетлі, США будівля була побудована у 2004 році

Бібліотека Гейзеля (м Сан Дієго) - це головна бібліотека Каліфорнійського університету. Побудована у сімдесяті роки минулого століття і включена в список найкрасивіших бібліотек світу.

Бібліотека Веннесла, Норвегія

Основний елемент інтер'єру - 27 довгих "ребер", зроблених з перероблених пиломатеріалів, які формують унікальну геометрію даху і незвичайну атмосферу в великому відкритому просторі читального залу.

В основі кожного з цих 27 елементів, обладнаний затишний і приватний куточок з усім необхідним для комфортного читання.

У Штутгарті офіційно відкрився сучасний новітній медіацентр - бібліотека Штутгарт-Сіті. Центральне сховище бібліотеки є монолітним кубом з двома підземними та дев'ятьма надземними поверхами. Зовні будівля нагадує двокольоровий Кубик Рубика, а всередині вражає простотою організації простору. Дизайн продуманий таким чином, що увагу привертають виключно книги і відвідувачі.

Бібліотека Бранденбурзького технічного університету. "Бібліотека року - 2006».

Фасад виконаний зі скла і покритий тисячами букв молочного кольору з різних алфавітів. Їх колір змінюється в залежності від точки спостереження і погодних умов.

Waterstones - Книжковий магазин-бібліотека в Лондоні

В Waterstones можна прийти на цілий день, влаштуватися зручніше в кріслі і читати собі на втіху будь-яку книгу з великого асортименту, **і купувати нічого не потрібно**. Ймовірно, розрахунок більше на тих, у кого часу сидіти в магазині немає, якщо **хочете взяти книжку додому - доведеться її купити**.

У подальших планах - відкрити на території всіх своїх представництв кафе, щоб люди могли вільно прийти, взяти кави з круасаном, книгу і посидіти у вільній обстановці, почитати.

У магазині така кількість відділів, що знайти можна буквально все: книги про подорожі, про науку, про техніку, про тварин, про кулінарію, про медицину, допомогу у вивченні іноземних мов, всілякі гіді, довідники, путівники, новинки художньої літератури та багато іншого .

Магазин ідей на Уайтчепл Роуд у Лондоні

- У лондонському окрузі Тауер Хемлетс відкрилася третя за рахунком і головна за значенням бібліотека нового типу, розрахована на залучення максимального числа читачів в століття панування телебачення та Інтернету.
- архітектор Девід Аджайє досяг слави незвичайно рано для цієї професії: він є автором проектів Нобелівського центру в Осло і Музею образотворчих мистецтв в Денвері, хоча йому немає ще й сорока.

У пошуку ідеальних рішень

- ▶ Дії та заходи (пропозиція)
 - ▶ Бібліотека як місце / простір для натхнення
 - ▶ Бібліотека як місце / простір для навчання
 - ▶ Бібліотека як місце / простір для зустрічей
 - ▶ Бібліотека як місце / простір для презентацій

Бібліотеки: нова реальність, нова роль

- ▶ Бібліотеки XXI століття
 - ▶ **від місця для книг - до місця для людей**
 - ▶ від трансакції до відносин і спілкування
 - ▶ від постачальника до автора / видавцеві
 - ▶ простір не тільки для ЗМІ, а й як ЗМІ
 - ▶ місце розвитку креативності та процесу творення
 - ▶ спільне створення простору і взаємодія користувачів
 - ▶ гнучкість і функціональність

Бібліотеки: нова реальність, нова роль

- ▶ **орієнтація на користувача;** адаптація послуг до індивідуальних потреб клієнта
- ▶ нове значення поняття «мультимедійні засоби і технології» - перехід на 3D простір
- ▶ **послуги завжди безкоштовні**
- ▶ дослідні технології - багатовимірний, візуальний аналіз даних з використанням надійних інструментів
- ▶ **Швидкий і ефективний пошук інформації**
- ▶ надання допомоги (в різних сферах)

Ідеальний простір

Ідеальний публічний простір в бібліотеці дає можливість людині читати, прослухати лекцію, взяти участь в дискусії працювати з комп'ютером, переглядати новини, відпочити, піти від суєти, подивитися фільм, випити чашечку кави і навіть поспати Все повинно викликати позитивні емоції.

Ідеальна бібліотека - це центр творчості

- ▶ **Розвиток креативних просторів - основний бібліотечний тренд в найближчі роки.**
- ▶ Створення в бібліотеках таких творчих просторів, де спільнота може збиратися разом для неформального і спільного навчання - швидко розвивається тренд у всьому світі в останні роки **і він відповідає місії бібліотеки - надавати доступ до освіти для всієї спільноти.**
- ▶ Доступ до книг, обладнання, програмного забезпечення, які стають все більш недоступними через їхню вартість, дає можливість проявити свій творчий початок і реалізувати ідеї. Технологічні творчі простори забезпечують доступ тим, хто не може дозволити собі дорогі нові гаджети, апаратне і програмне забезпечення, і дають людям можливість оволодіти новими навичками, якими вони не могли б оволодіти самотійно.

Бібліотека-творчість

Ключовий елемент в досягненні успіху в створенні творчого простору в бібліотеці - зрозуміти яких **саме ресурсів та інформації воно потребує, який потенціал воно хотіло б реалізувати через цей простір**. Якщо ви будете знати, що необхідно вашим читачам, вони прагнетимуть взяти участь, внесуть свій вклад у формування нового простору. Але кожна аудиторія індивідуальна і те, що працює для однієї бібліотеки, не обов'язково спрацює для іншого. **Креативні простори - результат співпраці між бібліотекою і співтовариством, цей баланс необхідно постійно підтримувати протягом життя нового простору.**

<http://libinform.ru/read/foreign-experience/Kreativnoe-prostranstvo-v-biblioteke-v-chem-nuzhdaetsya/>

Бібліотека як місце / простір для навчання

Самостійна робота

Простір для читачів ЦНБ Каразінського університету

Нова будівля
Наукової бібліотеки
Національного університету
імені Ярослава Мудрого,
Харків

Ідеальна бібліотека- інтелектуальний простір

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПРОСТІР

- Доступ до будь-якої книзі світу (інформації про місце знаходження, сама книга)
- Наявність Баз даних

[Powrót do źródeł elektronicznych](#)
[Dostęp testowe](#)

[Źródła dziedzinowo](#)
[Źródła ogólnodostępne zagraniczne](#)
[Źródła ogólnodostępne polskie](#)
[Źródła dla poszczególnych wydziałów](#)
[Dostęp spoza sieci](#)

BAZY DANYCH (alfabetycznie)

Serwisy czasopism i książek (pełnotekstowych), bazy danych oraz narzędzia

Zakupem serwisów książek i czasopism online oraz baz zajmuje się Oddział Zbiorów Elektronicznych (oze@lib.p.lodz.pl - tel. 42 631 20 51)
Problemy z dostępem do zasobów prosimy zgłaszać na adres: opi@lib.p.lodz.pl

Zapraszamy do sprawdzania aktualnych szkoleń

A | B | C | D | E | F | G | H | I | J | K | L | M | N | O | P | R | S | T | U | W | Z

	Opis bazy	Dostęp z domeny PŁ	Dostęp spoza domeny PŁ
A	AccessEngineering książki pełnotekstowe z zakresu nauk ścisłych +	ENTER	LOGIN

- AccessEngineering książki pełnotekstowe z zakresu nauk ścisłych + materiały dydaktyczne
- American Chemical Society Publications
- American Institute of Physics
- American Physical Society
- Chemical Abstracts
- EBSCOhost - pakiet baz abstraktowych oraz pełnotekstowych
- Academic Search Complete
- MEDLINE
- IBUK
- Institute of Physics Publishing – IOP
- KNOVEL
- PROQUEST
- SCIENCE DIRECT (ELSEVIER)
- SCOPUS
- WEB OF SCIENCE
- SPRINGER

• **+ще 31 БД**

Вроцлав - культурна столиця Європи 2016

Міжнародний комітет, що складається з 24 експертів, вибрав місто Вроцлав (Польща) Всесвітньою столицею книги 2016 року.

Фото з сайту
<http://dcfc-lad.livejournal.com/36952.html>

З 1987 року гноми - символ свободи і талісман Вроцлава.

Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) оголосила польське місто Вроцлав Всесвітньою столицею книги 2016 року.

- Місто, яке носить титул Всесвітньої столиці книги, обирається трьома організаціями - Міжнародною асоціацією видавців, Міжнародною федерацією книгопродавців і Міжнародною федерацією бібліотечних асоціацій та установ.
- Титул передається починається 23 квітня, у Всесвітній день книги.
- Місто удостоєне цього почесного звання за успішні проекти з просування культури читання, підтримки бібліотек і розвитку видавничої справи.

- Досить популярні у вроцлавських колег нічні бібліотечні акції і заходи - Ніч чарівниць, Ніч з Гаррі Поттером, Ніч детективів.
- Проект «На добрий початок»: кожен новонароджений вроцлав'янин ще в пологовому будинку стає читачем бібліотеки (молодій мамі видається спеціальний інформаційний пакет з читацьким квитком для малюка, першою книжкою і порадами для батьків).
- Ще один проект, який робить бібліотеку популярною, - ініціатива «Культурна облігація». Власник читацького квитка бібліотеки має знижки (від 5 до 40%) в 77(!) установах міста - партнерах бібліотеки: театрах, книгарнях, видавництвах, зоопарку, кінотеатрі, спортивних комплексах, аквапарку, магазинах, піцеріях і кав'ярнях. Як не любити таку бібліотеку!

Нотатки з Вроцлавського «плецака» <http://lodb.org.ua/nashi-proekty/knyzhkovyj-mist/statti/zamitky-z-vroczlavskogo-pleczaka>

Ось рецепт бібліотеки по-вроцлавски: Просторі відремонтовані приміщення, оригінальні дизайнерські рішення, комп'ютеризація всіх процесів, **ЄДИНИЙ МІСЬКИЙ ЧИТАЦЬКИЙ КВИТОК**, максимальне наповнення фондів сучасною літературою, освічені бібліотекарі, цікаві творчі програми.

Фото з сайту
<http://mamchas.blogspot.com/2015/05/mediateka.html>

07.11.2012

Медіатека, яку по суті можна розглядати як окрему бібліотеку, хоча вона є філією міської бібліотеки. **Медіатека була побудована в результаті реалізації спільного з Німеччиною проекту, обладнання для якого було доставлено з Ізраїлю.** Цьому передувало попереднє опитування читачів про те, якою має бути медіатека.

Оформити карту тут може кожен: і поляк, і іноземець. З собою візьміть документ (в моєму випадку закордонний паспорт). **Ця процедура - абсолютно безкоштовна і триває до 5 хвилин.**

У Медіатеки чітко виражена місія - **залучити максимальну кількість людей в процес читання, спілкування і навчання.**

Подольн К. Місця Вроцлава: міська бібліотека
<http://mamchas.blogspot.com/2015/05/mediateka.html>

Разом з пластиковою картою зі своїм індивідуальним кодом, отримуєш список адрес інших бібліотек, які знаходяться в одній облікової міській системі.

**хочеться приходити, хочеться "зависнути" і загубитися.
Хочеться привести сюди дітей, друзів.**

Хто володіє книгами, володіє світом.

Можливо, що **ідеальний світ** - це коли всім гарно і між усіма панує злагода, це такий простір, в якому приємно жити. Історія цього не довела! У ідеального світу є дуже великий недолік - ідеальний світ має на увазі неможливість його вдосконалення, розвитку. В ідеальному світі немає руху вперед - там немає мотивації. Ідеальний світ - це світ, що досяг такого стану, коли будь-яка зміна зіпсує його. .. На відміну від бібліотек, так як...

Найбільший з усіх світів, які людина створила силою свого духу, а не отримав в дар від природи, - це світ книг. Г. Гессе.

Фото з сайту
<http://www.hesse.ru/photo/pages/image007.shtml>

Екскурс в область ідеального читача та ідеальної бібліотеки корисний і необхідний тому, **що ми без ідеального розумно жити не можемо і не повинні! Але ж Гегель вважав, що за нескінченною зміною людських дій ховається внутрішній закон, хоча люди і не підозрюють, що діють за заздалегідь розробленим сценарієм, що окремі дії людей є виразом необхідного, закономірного. А це і є ідеальне...**

Александрія як мрія про
ідеальну бібліотеку,
назавжди залишиться
символом науки і
широкого погляду на
речі, до яких ми
прагнемо ...

- Поластрон Л. Книги в огне: история бесконечного уничтожения библиотек / Л. Поластрон ; пер. с фр. Н. Васильковой, Е. Клоковой, Е. Мурашкинцевой, А. Пазельской. — Москва : Текст, 2007. — 397 с.
- Александрийская библиотека [Электронный ресурс]. — Режим доступа : [https://ru.wikipedia.org/wiki/Александрийская библиотека](https://ru.wikipedia.org/wiki/Александрийская_библиотека).
- Бубнов А. 10 главных государств-утопий в истории [Электронный ресурс] / А.Бубнов. — Режим доступа : <http://trendymen.ru/lifestyle/future/121132/>.
- Тысячи ценных манускриптов и книг из библиотеки Мосула погибли в пожаре, устроенном ИГИЛ [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <https://ru.globalvoices.org/2015/02/26/34969/>.
- О чтении книг [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.hesse.ru/books/story/?story=40&page=1>.

- Почему наше будущее зависит от библиотек, чтения и фантазии. Лекция Нила Геймана [Электронный ресурс]. — Режим доступа : http://ipress.ua/ru/mainmedia/pochemu_nashe_budushchee_zavysyt_ot_byblyotek_chtenyya_y_fantazyu_38043.html.
- Аджайе развивает тему современной библиотеки [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://archi.ru/world/520/adzhaie-razvivaet-temu-sovremennoi-biblioteki>.
- Идея библиотеки [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://masterok.livejournal.com/2620827.html>.
- Матлина С. Библиотечное пространство: от публичного к общественному / С. Матлина // Библиотечное дѣло. — 2014. — № 21. — С. 2 —9.